

ריכוז ממצאי הזירה המקוונת

עבור השאלה השנייה

שאלת השיתוף

מודלים לשילוב קולות צעירים בתהליכי קבלת ההחלטות בממשלה: מה יגרום לך לשאוב מהם מידע ו/או להשתתף בהם?
אחת ממטרותיה של התכנית הלאומית לצעירים בישראל היא השמעת קולות צעירים במוקדי קבלת החלטות. אחד האתגרים שלנו כרשות הצעירים הוא ליצור מנגנונים יעילים ומתאימים שיאפשרו זאת. לצורך כך גיבשנו שלושה מנגנונים אפשריים, המשלימים זה את זה ([בסרטון ובקובץ](#)).
כעת אנחנו מבקשים לשאול אותך, **מה יעשה את המודלים השונים האלו למוצלחים ויעילים בעיניך: כמי שעוסקת/ת בחוץ הצעירים - מה יגרום לך לשאוב מידע מהפלטפורמות האלו? כצעיר/ה - מה יגרום לך להשתתף בפלטפורמות האלו?**
השאלה בקישור - <https://young-adults.shituf.net/he/node/1496>, והייתה פתוחה למענה בין התאריכים 06.08.18 – 08.09.18.

תשובות ונושאים שעלו

גיוון

- גיוון ודיוק: ככל שיהיו אנשים יותר "מדויקים" ונכונים לתהליך בכל אחד מהפורומים - אלו יצליחו יותר להשמיע ולהשפיע. חשוב שהנציגים יהיו מכל קשת החברה הישראלית, ככל שיותר צעירים ירגישו שייכים לאחד הנציגים כך יגדל מעגל ההשפעה. מוצע לרתום את קבוצות המנהיגות הפועלות במרכזי הצעירים לתהליך.
- יש חשיבות לאנשים צעירים שמייצגים קולות מגוונים ושונים באוכלוסייה, גם של אלו שפחות נשמעים, ויהיה להם קשה להשתתף בפלטפורמה מקוונת, למשל.
- לצד המגוון האנושי יש לספק גם מגוון של דרכים להשתתף.
- בכדי להגיע לקשת רחבה של צעירים מהחברה הישראלית, יש ליצור אבחנה בין:
 - ייצוג לכלל המגזרים באוכלוסייה (חילונים/עולים/דתיים וכו') - באמצעות צעירים המשמשים כנציגים לעניין הבאת הדעה מקהילות שקשה להגיע אליהן, לדוגמא: צעיר חרדי/עולה לאחר הדרכה מתאימה, יכנס מעגלי שיח בקהילות, וישקף את הממצאים שוב אל מול המשרד, לאחר מכן יספק משוב לצעירים ששלחו אותו.
 - ייצוג של כלל המשתמשים בשירות ספציפי משרותי המדינה, כגון צרכני בריאות/חינוך/רישוי וכו', בפני נותן השירות / המשרד הרלוונטי - דיון במעגלי שיח של צעירים, כצרכנים וכמשתמשי הקצה של שירות המדינה. כך, למשל, כאשר מתכנסת ועדה ממשלתית לדון בנושא מיחזור בקבוקים, היא תפרסם "הזמנה לצעירים בעלי דעה בנושא מיחזור בקבוקים", הפורום יהיה מקוון או פרונטלי, ובכך תינתן אפשרות לצעירים להשמיע את דעתם וחווית המשתמש שלהם מהשירות.
- חשוב לשתף צעירים שחיים בעוני באופן משמעותי, כי הם מסמנים את קצה הגרף ואת הצרכים שמעמד הביניים, שקולו דומיננטי, לא רואה. קל לראות צרכים של צעירים "כמונו", אך אז נעלמים מהרדאר צעירים רבים שמתמודדים עם מצוקה כלכלית קשה, המונעת מהם את

תהליך השיתוף של רשות הצעירים

להקשיב • להשתתף • להשפיע

האפשרות לנצל את המשאבים שהמדינה מעמידה לזכותם. זה נכון כמובן לקבוצות צעירים נוספות שנמצאות בשוליים, כמו בעלי מוגבלויות, מיעוטים וכו'. דרך קבוצות המיעוט ניתן ללמוד את טובת הכלל, ולא להפך - הניסיון להכליל לפי נורמה ממוצעת מייצר מענים פחות מדויקים מאשר הניסיון לייצר מענים לפי השוליים השונים.

שקיפות

- יצירת מנגנון שיקוף המציג את ההתקדמות של תהליכים שצעירים היו מעורבים בהם יכול לשמור לאורך זמן גם על מוטיבציה להמשיך להשתתף מתוך תחושת ערך.
- במענה לשאלה: כיצד ניישב בין הצורך של צעיר/ה שמשתתף/ת בתהליך שיתוף לראות תוצרים מהירים לבין העובדה שתהליכים בממשלה הם איטיים במהותם? אחד התמריצים המשמעותיים להשתתפות של צעירים בתהליכי קבלת החלטות היא לראות שההשתתפות שלהם השפיעה, ומהר. מאידך, תהליכים במשרדי ממשלה נוטים להיות מורכבים ואיטיים. אחת השאלות שעולה היא כיצד ליישב את המתח? מה יוכל לספק את הצורך המובן של משתתפים בשים לב למגבלות של המערכת הממשלתית?
 - שיקוף של התהליך יכול מאוד לחזק את האמון גם כשהתהליך אורך זמן. כשיפורסם, למשל, סיכום של הדברים שעלו בשיתוף בדף הפייסבוק של רשות הצעירים, והרשות תעדכן באופן שוטף על התקדמות הרעיונות שעלו – צעירים יבינו שיש ערך למה שנאמר ושיש השתדלות מרבית שהנושאים המעסיקים אותם לא ירדו מסדר היום.
 - הצורך בקבלת משוב/תוצר מהיר, נובע מצורך גדול יותר וכוללני הקשור בתרבות ואופי של צעירים בתקופה זו (ההיבט השלילי הוא קושי בדחיית סיפוקים, החיובי הוא אופי תכליתי ומייעל). ניתן לשער בסבירות גבוהה שתהליכים במשרדי ממשלה בעתיד יהיו קצרים יותר, זאת המגמה מבחינתי כצעיר (ומבוגר) - גם בראיה אינטרסנטית אישית וגם בראיה מערכתית ורב דורית. כאשר משרד ממשלתי מתחיל בתהליך (קצר או ארוך), טוב יעשה במידה ויהפוך את התהליך לשיקוף וצפוי מראש ככל האפשר, למשל באמצעות גרף (שיפורסם בפורום צעירים) עבור כל תהליך ממשלתי ובו נקודות התקדמות, וליד כל נקודה מצוין תאריך וחלקם של צעירים בו, היכן צפויים להשתתף צעירים וכד'. לאחר שהנקודה בוצעה - להכניס טקסט מסכם, במילים ובתיאור כמותי של מה שעלה. גם אם התהליך יהיה ארוך, הצעירים יקבלו מענה של שקיפות, ושל מקום לדעתם. ייתכן וכדאי לקיים פיילוט למספר תכניות ממשלה בהם התכנון יהיה שקוף, ולאחר מכן התהליך ילמד ויופקו ממנו הלקחים.

עקרונות נוספים בשילוב קולות צעירים

- מעורבות של ארגוני צעירים: כדאי לערב ארגונים מהמגזר השלישי בפעילויות. יש הרבה ארגונים מייצגים שיכולים להציג את האינטרסים של הגוונים השונים.
- יצירת המשכיות ורצף (כל שלושת המנגנונים): תהליכים מסוג זה נראים מבטיחים בהתחלה, אבל נוטים "להיתקע" בדרך. חשוב ליצור רצף של מפגשים ועדכונים.
- חשוב לדעת שרעיונות שעולים בפלטפורמות השיתוף אכן עוברים תהליך של הגשמה בפועל, שיש לפחות ניסיון להעביר אותם כהחלטות ממשלה, בתקנות או בחקיקה - אחרת אין טעם למפגשים.

המודלים המוצעים

- איסוף דעות מצעירים צריך להתבצע גם במעגל רחב ושטחי, וגם במעגל מצומצם ומעמיק, בו יש צורך שיהיו גם צעירים שהם "מקצוענים למחצה" ודעתם מוסיפה, חשובה, ומלמדת. מעגל המעמיק צריך להיות מורכב מצעירים שהצהירו על קשר אישי לעניין הדיון, או שניכר שיש להם חשיבה כוללת ומעשית סביב נושא הדיון.
- קבוצה מצומצמת רק נדמית שיטה יעילה, אך היא לא תייצג נאמנה את ציבור הצעירים. שילוב של שתי הדרכים - מתן במה לציבור הרחב להעלות סוגיות ודעות בצורה מקוונת, ופיתוח נושאים אלו על ידי פורום רחב מעורב ומחויב מעט יותר - ייצג נכונה ומיטבית את קהל היעד.
- כדאי לשלב את כל המנגנונים יחד, וליצור קהילה שתתרחב ותתרחב עד לשיתוף פעולה מלא של הצעירים בישראל. מפגשים פרונטליים חשובים מאד.
- חשוב שהפורום יהיה מגוון מספיק ומתחלף, עם אפשרות לשילוב חכמת ההמונים בתוכו, כך שהצעירים המייצגים יוכלו לייצג צעירים רבים אחרים כל הזמן
- שילוב של כל המודלים יאפשר לצעירים עם אוריינטציה והרגלי פעולה שונים לקחת חלק בהיבטים השונים של החיים הציבוריים ולהשפיע במגוון רחב של מובנים על היומיום שלהם.

השתתפו בדיון

- אריאל רוטנר, צעיר
- כרמית פלג, מנהלת מרכז צעירים מטה אשר
- מאיר פוטרמילך, צעיר
- מורן דיון, צעירה
- מורן שמואלוף, צעירה
- מעיין פדון, רכזת מדיניות אקדמית בהתאחדות הסטודנטים
- שקד אריאלי, מנהלת קשרי ארגונים ביוזמת עובדים ביחד, ארץעיר

המשרד לשוויון חברתי:

- אבי כהן- סקלי, מנכ"ל המשרד לשוויון חברתי
- אלירן ביתאן, מרכז בכיר השכלה ותעסוקה לצעירים
- אלישבע סבתו, מנהלת תחום בכירה צעירים
- אפרת בנימין, מנהלת תחום קהילות לצעירים ומנהיגות
- רועי לבנון, מנהל תחום אסטרטגיה ומדיניות

שיתופים:

- אור סרי, יועצת בכירה לתהליכי שיתוף
- ענת קבילי, יועצת בכירה לתהליכי שיתוף
- אילה הורוביץ, מנהלת מדיה דיגיטלית
- עדי שילינג-גלזר, רכזת תהליכי שיתוף